

Wat doen mensen in de tuin?
Manon Botha van De Voedselboswinkel in
Oosterbeek oogst kaki's.

tekst en beeld SANDRA VERKIC

Winterbuit

De kakiboom heeft zijn blad laten vallen, waardoor de knaloranje vruchten goed zichtbaar zijn. Dat is het juiste moment om ze te plukken, vertelt Manon terwijl ze met een goedgevulde mand naar haar winkel loopt. De boom staat verderop in de straat. Ze zag de vruchten ieder jaar op de grond vallen en wegrotten. Doodzonde, vond ze, dus deed ze een briefje in de bus met de vraag of ze de kaki's mocht hebben. Dat mocht, maar de eigenaresse waarschuwde wel voor de smaak. "Ze zijn nu inderdaad nog ontzettend wrang door de tannines, maar met wat geduld worden ze uiteindelijk mierzoet", weet Manon.

Haar route naar de eetbare planten liep via een omweg. Ze begon als bloemist, stapte na een economische studie over naar een baan op de Amsterdamse Zuidas en woonde vervolgens met haar gezin nog een paar jaar in Zuid-Afrika. "Daar zag ik al hoe scheef de voedselketen in elkaar zit." Terug in Nederland begon ze met wildplukken. Dankzij haar bloemistenopleiding had Manon al flinke plantenkennis. Ze hoefde alleen nog te leren welke soorten eetbaar zijn en rolde zo in de wereld van de voedselbossen. "Ik dacht meteen, dit kan een mooie bijdrage leveren aan de lokale natuur én het zorgt voor een kortere voedselketen. Daar wilde ik graag iets mee." Met een kennis van het schoolplein kocht ze een overwoekerde bouwval met bramenbos in de Achterhoek. Na drie jaar zwoegen staat daar een jong voedselbos van een halve hectare. "Nu is het afwachten tot de bomen vruchten dragen. Ondertussen proberen we er andere eetbare gewassen uit. Het project is vooral om te experimenteren en niet zozeer gericht op productie." Ze merkte dat bij veel voedselbossen wel behoefte ontstond aan een platform om de oogst af te zetten. Bij haar huis in Oosterbeek startte ze daarom met De Voedselboswinkel. Ze verkoopt er plantgoed, fruit, noten en streekproducten. Er werd enthousiast op gereageerd, al is er vaak een verwerkingsstap nodig. "Mensen kopen nu eenmaal niet snel een kilo rauwe rozenbottels, is mijn ervaring."

Het eerste jaar maakte ze veel zelf, zoals rozenbottelketchup, maar inmiddels ziet ze dat de voedselbossen zich als agrarisch model beginnen te ontwikkelen. Dat levert zoveel oogst op dat een plukbrigade in de keuken niet meer volstaat; er is een professionele aanpak nodig. Zo kwam Manon op het idee kerstpakketten met voedselbosproducten te maken. "Op grotere schaal, zodat het voor verwerkers en voedselbossen interessant is." Voor elk pakket wordt een nieuwe fruitboom aangeplant. "Zo'n pakket vertelt de mensen het verhaal over een nieuwe voedselketen die we samen opzetten. Ze gaan binnenkort de deur uit dus het is druk." Toch maakt ze nu eerst tijd voor de buit uit de straat. Ze zoekt een mooi plekje waar de zojuist geplukte kaki's kunnen liggen tot ze glazig en zoet zijn. "Ik vind het leuk dat ze zo laat in het jaar rijp zijn. Als in de winter alles zo'n beetje geoogst is, heb je de kaki's nog."

